

ABSTRAKT

mgr Justyna Juchniewicz

„Strategie rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP w Polsce”

Rozprawa doktorska ma charakter teoretyczno-empiryczny. Jej celem głównym jest identyfikacja i opis realizowanych strategii rozwoju w przedsiębiorstwach rodzinnych sektora MŚP w dwóch, zróżnicowanych okresach badawczych, tj. przed i w czasie pandemii Covid-19.

Dla potrzeb realizacji pracy naukowej sformułowano główną hipotezę badawczą o treści: „Strategie rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP, realizowane w latach 2018-2019 uległy zmianie w latach 2020-2021, w związku z kryzysem pandemicznym Covid-19”.

Jej weryfikacji dokonano przy uwzględnieniu odpowiednio dobranych metod statystycznych, a wyniki zaprezentowano w ostatnim rozdziale pracy.

Podstawę rozważań teoretycznych stanowi krytyczna analiza literatury naukowej polskiej oraz obcojęzycznej, dotyczącej strategii rozwoju przedsiębiorstw, w tym zwłaszcza przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP w Polsce. Część teoretyczna została przygotowana w oparciu o zbiory bibliograficzne, w tym literaturę przedmiotu, szczególnie z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości. Badania empiryczne przeprowadzono w sposób umożliwiający zweryfikowanie założeń teoretycznych i przyjętych hipotez badawczych.

Rozprawa naukowa składa się z sześciu rozdziałów. Trzy pierwsze rozdziały stanowią część teoretyczną pracy, zawierającą analizę krytyczną literatury przedmiotu. Rozdział czwarty ma charakter metodyczny. Rozdział piąty i szósty to rozdziały empiryczne, przy czym rozdział piąty stanowi prezentację wyników badań empirycznych wtórnych, a rozdział szósty – wyników empirycznych badań pierwotnych. Poniżej zaprezentowano charakterystykę poszczególnych rozdziałów.

W **rozdziale pierwszym** zaprezentowano pojęcie i istotę rozwoju przedsiębiorstwa. Przedstawiono warunki i czynniki rozwoju, mechanizmy planowania, organizowania i koordynowania rozwoju, a także modele rozwoju przedsiębiorstw, ze wskazaniem na ewolucyjny i nieewolucyjny rozwój współczesnych przedsiębiorstw.

W **rozdziale drugim** omówiono zarządzanie rozwojem przedsiębiorstw rodzinnych. Przedstawiono definicję i charakterystykę przedsiębiorstw rodzinnych. Zaprezentowano wartości i normy w przedsiębiorstwach rodzinnych, jako wyznacznik podejmowanych działań w zarządzaniu ich rozwojem. Ponadto, wskazano na kluczowe obszary zarządzania rozwojem przedsiębiorstw rodzinnych, tj. zasoby ludzkie, innowacje, internacjonalizację i sukcesję. Ukazano na czym polega zarządzanie rozwojem przedsiębiorstw rodzinnych w świetle stanu, struktury, złożoności i dynamiki współczesnego otoczenia. Zwrócono uwagę na dylematy i wyzwania w zarządzaniu rozwojem przedsiębiorstw rodzinnych związane np. z ich wartościami, normami i zasadami, powiązaniem własności i zarządzania, relacjami z interesariuszami oraz wielopokoleniowością przedsiębiorstw rodzinnych.

W **rozdziale trzecim** skoncentrowano się na strategiach rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP. Przedstawiono pojęcie i istotę strategii rozwoju, prezentując poglądy wybranych autorów na ten temat. Omówiono determinanty planowania, realizacji i kontroli strategii rozwoju przedsiębiorstwa, a także zwrócono uwagę na ewolucję myśli na temat strategii rozwoju przedsiębiorstw. W tej części pracy podkreślono również specyfikę strategii rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych, prezentując charakterystykę i ograniczenia w ich strategiach.

Rozdział czwarty odnosi się do metodyki badań pracy doktorskiej. Zaprezentowano w nim koncepcję pracy badawczej, w tym hipotezy i cele badawcze oraz zakres przedmiotowy, podmiotowy, czasowy i przestrzenny badań. Wskazano dobór obiektów badawczych i kryteria ich podziału, a także metody, techniki i narzędzia badawcze.

W **rozdziale piątym** przeprowadzono analizę uwarunkowań działalności przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP w Polsce w okresie przed i w czasie globalnego kryzysu, związanego z pandemią Covid-19. Przedstawiono aspekty prawne, ekonomiczne i społeczne prowadzenia ich działalności. Omówiono istotę i znaczenie globalnego kryzysu, związanego z pandemią Covid - 19 oraz

jego konsekwencje w polskiej gospodarce. Zaprezentowano działania pomocowe dla przedsiębiorstw w Polsce w czasie pandemii Covid-19, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów sektora MŚP. Ponadto, zwrócono uwagę na dylematy i wyzwania w zarządzaniu rozwojem przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP w przyjętych okresach badawczych.

Rozdział szósty stanowi prezentację dokonanych analiz i oceny wyników przeprowadzonych badań pierwotnych w zakresie czynników i strategii rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP przed (2018-2019) i w czasie kryzysu, związanego z pandemią Covid 19 (2020-2021). W tej części pracy wskazano na czynniki i strategie rozwoju realizowane wśród badanych przedsiębiorstw w przyjętych okresach badawczych oraz według klas ich wielkości. Ponadto przedstawiono plany rozwojowe przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP na lata 2023-2025.

Ostatnią część pracy stanowi jej podsumowanie oraz wnioski końcowe wraz z rekomendacjami dla przedsiębiorców reprezentujących firmy rodzinne sektora MŚP w Polsce oraz decydentów politycznych kształtujących warunki funkcjonowania tych podmiotów. Jest ona oparta na możliwie szerokiej analizie, bazującej na krytycznym przeglądzie literatury przedmiotu oraz autorskich, w tym pierwotnych i wtórnych badaniach empirycznych. Uzyskane wyniki mają walor praktyczny i można je traktować jako cenne źródło informacji na temat czynników i strategii rozwoju przedsiębiorstw rodzinnych sektora MŚP w kontekście odmiennych uwarunkowań społeczno-gospodarczych w świetle zarządzania rozwojem tych przedsiębiorstw.